

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nrul de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Gazetarul.

În gazetă se reoglindează psihologia mulțimei. Aici se întrunesc cași într'un tablou viu, toate gândirile, sentimentele și impulsunile ce agită spiritele cu roadele lor: cronică evenimentelor în care vedem practica problemelor de viață.

Și sufletul gazetarului trebuie să fie o parte din sufletul viu al poporului care a creat gazeta pentru trebuințele sufletești. Să aibă toată mentalitatea, toată sentimentalitatea și toată impresiunea poporului său, idealizată. Nu este destul ca gazetarul să fie os din oasele poporului, ci mai pe sus de toate suflet din sufletul lui. Aceasta îi dă senz pentru manifestarea vieții lui sufletești, îl face artistul tabloului viu din coazetei.

Vehiculul vieții lui sunt idealurile pe care le desgroapă din ceața trecutului și le împreună cu schinteile prezentului, înălțând instituțiuni și oamenii din neîntâlnire întru ființă strălucită. Idealul gazetarului este de a înălța tot ce este românesc; așa se înălță instituțiuni culturale și economice, ateliere industriale, magazine comerciale, cancelarii advocaționale, praxă medicală, drepturi pentru popor, scaune de dignitari bisericești și lumestri, scaune în parlament, și în toate aceste instituțiuni. Gazetarul prin trimbița lui de raliare: român la român, ca nici un ban să nu se scurgă în mână străină și nici un scaun să nu fie ocupat de străin, ridică persoane cari incasează cu inima plină arânda acestei munci și se îmbogățesc ori cel puțin ajung la viață tignită, unde gustă fericirea vieții pentru sine și poate asigura viitor strălucit familiei sale. Lucrează apoi gazetarul febril pentru consolidarea acestui câștig național, asupra căruia priveghează ziua-noaptea ca o sentinela neadormită, ca nu cumva să se piardă vr'un cui din scaunul onorurilor ori vre-o para furată din pungile tixite ori să se conturbe dulcea viață a »omului de greutate», pentru că toate acestea sunt avuturi naționale înaintea idealistului.

Gazetarul trebuie să fie atent la toate mișcările publicului, zi de zi să-l țină în curent cu evenimentele zilei, să-i satisfacă gustul, după cuvintele apostolului Pavel: să se facă tuturor de toate ca pe toți să-i mântuiască. Ei, divine Pavele, de-ai vedea că cine sunt acum urmașii tăi în agitatea spiritelor spre idealurile tale. Cine »lăpădături s'au făcut omenimei» precum ziceai tu că te-ai făcut cu ai tăi tovarăși în apostolie, pentru triumful divinei libertăți.

Publicul setos de-a ști toate, nu se întreabă dacă mai ai nervi, mai ai forțe spirituale, lui îi trebuie hrană, cât de multă și cât de senzațională, să fi veșnic activ și veșnic actual, veșnic la dispoziția lui caprițioasă. Gazetarul trebuie să bage ziua în noapte dacă vrea să satisfacă datoriei sale

de a forma opinia publică în vârtejul luptei de existență. Și în această muncă mistuitoare de nervi, el trebuie să lupte cu neajunsurile sărăciei, la cari boerii privesc de sus cu un gest care nu este frumos.

Nimic mai plăcut lucru decât să stai într'o poziție tare, de unde îți este dat a zimbă grațios și a împărți grații. Ah, ce ușor este așa a fi bine cu toți și a fi stimat de toți, a nu avea cu nime nici un diferend. Dar când tu ești pus în luptă unde trebuie să tragi cu săgeți ca să faci cale curentului pentru idealurile unui neam, când atâtea pedeci trebuie să delătorezi câte slăbiciunii omenestii sunt, ah, atunci este greu să fi pe placul tuturor, atunci tu trebuie să stai descoperit în bătaia focurilor din afară.

Când privesc la munca productivă a acestor oameni, cu ulcioarele de lapte din cari sorb hrană ușoară și stâmpărătoare pentru nervii lor încordați, când îi văd luptându-se cu neajunsurile lor și în aceste neajunsuri însuflețindu-se pentru tot ce este bun și frumos, mă simțesc în atmosfera aceea ce mă cuprinde când iau în mână biblia cu ale ei figuri de apostoli, cari lăpădându-se de sine desculți și flămânzi, aleargă de-a o margine a lumii până la cealaltă, ca să vestească ideea mare a înălțurii. Și nu sunt cuvinte de a-mi exprima disgustul față de acea lume păcătoasă, care din sentimentul public românesc format de acești gazetari trăesc și în loc a le păstra măcar într'un colț al inimei lor nițică căldură sufletească, a le da și lor o parte din locurile de onoare create cu concursul lor și a le oferi cu obolul lor tigna vieții atât de mult prețuită de ei, își varsă veninul sufletului instreinat asupra acestor modești apostoli ai neamului românesc, ei, a căror mai mare product literar este biletul de vizită.

Ochiul critic a observat deja dosul răceleii sufletești față de viața spirituală românească. Mai înainte în anul trecut a făcut senzație o critică a spiritului modern, care este infiltrat de influență străină. Se observă adecă la noi tipuri de mentalitate și manieri străine, cu totul opuse firei și moravurilor românești. Dl Goga confirmă apariția acestui simptom între noi. Și unul și altul conclud la influența școalelor și a contactului social străin. Și mai mare este primejdia aceasta a dezechilibrării interne decât primejdia tuturor legilor de maghiarizare câte s'au adus până acum.

Un prieten îmi povestește că a fost în orașul X. Acolo a aflat o masă de studenți academici, masa era plină de jurnale românești, dar nu cetea nimeni și se spunea că nu prea cetesc, dar altfel sunt băieți cu bune sentimente românești. »Da, îi reflectai, se vor ținea de români, dar fără cultură românească au să degenereze.» Fără cultură națională nu există viață națională.

În vederea acestei noi apariții observate și de maghiari, s'a dat lozinca: jos cu școalele medii naționale, să nu fie în Un-

garia altă școală medie decât cu limba de propunere maghiară, căci aici se face transfuziunea psihică. Și cu adevărat așa este.

În fața acestei noi faze în viața sufletească a intelectualilor noștri gazeta devine noua școală și gazetarul noul dascăl românesc, chemat ca să carieze transfuziunea psihică a tinerimei și să cultive psihicul românesc în curățenia lui. Dar învățământul trebuie să fie universal, toți, mic și mare să umble în școală superioară românească, adecă puși să cetească gazetă românească și carte românească peste tot, căci literatura scrisă are să fie școala românească și atunci când nu vor mai fi școli românești. Iată de ce gazetăriei trebuie să-i dăm nouă viață și gazetarului locul cuvenit în viața noastră națională.

Și tu gazetarule, apostolul culturii românești, fie Ție după cuvintele Domnului care zice: așa să lumineze faptele tale înaintea oamenilor, ca văzând faptele tale să preamărească pe Domnul.

Amicul vostru.

Presă maghiară despre organizarea partidului național. »Pesti Napló« în numărul său dela 26 c. publică întreg comunicatul ce s'a dat despre organizarea partidului nostru național. Se înțelege, conform obiceiului țării și meseriei sale, numitul organ mai adăogă și dela sine multe. Despre ședința comitetului național ținută sub prezidența dlui George Pop de Băsești scrie că a fost »országos román kongresszus« (congres general român) și scrie mult îndeosebi despre darea de partid ce s'au obligat unii și alții să plătească.

Se așteaptă, în ori ce caz, ca organizarea aceasta să aibă urmări însemnate în ce privește funcționarea partidului național român, îndeosebi la — alegeri!

Björnson osândind regimul maghiar.

Primiad pe corespondentul din Roma al ziarului maghiar »Az Ujság«, iată ce a spus Björnson despre unguri și regimul lor:

— Până acum (până ce se ocupase mai ales numai de soarta rutenilor, oprimați de poloni) nici nu-mi trecuse prin minte să mă ridic împotriva ungarilor. Totdeauna i am iubit. Am cunoscut bine istoria lor și i am numărat între popoarele mai cum se cade. Totdeauna s'au purtat nobil și bărbătește. Sunt apoi om bătrân, îmi aduc bine aminte de luptele de 1848. De rolul lui Kossuth Lajos, Petöfi... Toate acestea mi i-a făcut simpatici pe unguri. În decursul scrisorilor și studiilor mele, apoi din scrisorile ce primeam, m'am convins că și în Ungaria naționalitățile sunt oprimate. Iar aceasta m'a revoltat cu atât mai tare, cu cât Apponyi, apostolul cel mai gălăgios al păcii, este și el ungar! Declamă despre pace, dar în același timp poartă războiu. Și chiar încontra naționalităților.

Scriam p'atunci un studiu mai lung, sub titlul »Amicii păcii«. Am spus toate acestea într'ansul. Studiul trebuia să apară d'odată în mai multe limbi. Chiar p'atunci se ținea în München congresul de pace, la care m'au invitat și pe mine, ca membru onorar.

M'am bucurat mult de ocazia asta. Asta ce-
rul a potrivit-o, să-i mai dau lui Apponyi o nouă
lovitură. Am scris atunci aceea cunoscută epi-
istolă, în care am spus că unde-i Apponyi, eu nu
mă duc.

Desvoltarea mai departe a lucrurilor le cunoști
și D-ta. Au venit amicii păcii, cu armele sfințite
și au năvălit asupra mea. Dar eu nu m'am dat
îndărăt și nici mă voiu intimidă niciodată! Ur-
mez lupta!... Am douăzeci de corespondenți și
colaboratori de încredere, cari mă informează
despre toate iar eu scriu în șir acuzele... Vezi
mesajoaara asta? E plină tot cu scrisori sosite
acum. Am și scris deja articolul, cel mai nou
articol pentru »N. Freie Presse«. Măne îl trimt.
Pe când apar scrisesele D-tale, vor apare și ale
mele.

Ungaria fie stat independent, liber dar să nu
asuprească naționalitățile! Limba fie liberă. Vor-
bească și scrie fiecare în limba în care-i place.
Ungurul ungurește, slovacul slovaște. Iar dacă
ridică noii școli, ridice ungurești câte le place,
dar lase naționalităților dreptul să ridice și ele
câte școli le place, cu limba ce vor.

Repet: îi iubesc pe unguri. Totdeauna i-am
iubit. Puterea lor de expansiune dovedește ade-
vărată putere. Și mai au încă misiune în istoria
Europei. Corespondenții mei de asemeni scriu
cu simpatie despre unguri. Sunt oameni bravi,
cu porniri bune și au și inimă. Nici nu i acuz pe
ei, ci guvernul! Pe guvernanti și îndeosebi pe
Apponyi. Știu că în lupta ce am pornit am ajuns
pe vulcan, care azi măne va izbucni. Dar nu face
nimic. Izbucnească! Fie luptă... Și va și fi, pen-
trucă jocul pe care-l joacă Apponyi este primej-
dios. Lupta asta, care ne stă în prag, va fi o
luptă serioasă. Nu luptă de articole de jurnale și
broșuri, ci războiu serios, unde va curge și sânge...
Și nu totdeauna numai sânge de al naționalită-
ților!...

Gross Magyarii — le-am dat numele acesta
după chipul marilor suedezi, pentru că și ei vor
chiar ceace vor suedezii față de norvegieni —
fac o politică brutală, dar după cum n'au în-
vins suedezii, așa nu vor învinge nici un-
gurii. Am și eu partea mea în eluptarea liberei
Norvegie. Cunosce armele tactice și felul practic
de aplicare al lor, și pot să prorocească încă d'acum
aceasta! Lăsați naționalităților limba lor iar dacă
vreți o limbă comună, fie aceasta, în toată Eu-
ropa centrală, limba germană. Dacă n'a reușit
în privința asta Iosif II, o să s'ajungă la rezultat
acum, când sunt alte vremuri... Ungurii vorbească
între dânșii ungurește, dar cu străinii să vor-
bească toți nemțește... Cum e de pildă limbă co-
mună în America limba engleză.

Da, fie limba comună, deocamdată, cea ger-
mană, zic deocamdată, pentru că poporul viitoru-
lui totuși este cel slav... Omul are nevoie d'o-
limbă cu care să se înțeleagă pretutindeni. Ace-
stea toate se vor desvoltă de sine, după cum s'a
copt de sine și chestia naționalităților. Istoria e
mărturie despre acest adevăr. Eu însumi sunt
nevinovat în toată lupta asta. Nu eu am provo-
cat-o. Eu nu pot să fiu decât un simplu factor
și lupta aceasta ar fi izbucnit și fără mine, de-
oarece un moment dă naștere altuia. Și să mă
crezi: cine samănă pace, seceră pace, dar cine
pornește luptă, acelula o să i-se și facă parte din
luptă. Asta-i lege psihologică.

Lupta aceasta îmi răpește toată vremea. Iar eu,
la urma urmelor, trăiesc din munca literară, dar
acum nu pot scrie nimic literar. Iar pentru arti-
colii aceștia nu primesc nici un filer. Nu o spun
asta drept plângere, pentru că o fac cu plăcere...
Pot să și o spun, niciodată nu mi-s'a arătat atâta
recunoștință, ca pentru asta. Iar grațitudinea este
și ea ceva.

Am amintit despre călătoria lui la Za-
greb, lucru despre care ziarele croate scri-
seseră săptămânile trecute. Iată ce a zis:

» — Aș! cum să merg la Zagreb! Nici n'am
avut intenția asta. Sunt deja de 75 ani și la vâr-
sta asta omul nu mai este bun călător.

Vorbind despre socialism a zis:

» — Vezi, eu sunt socialist cu trup și suflet.
Al lor este viitorul! A socialismului. Dar rolul
lor politic îl condamn, pentru că, hotărît, fac o po-
litică proastă. M'au rugat adesea, să intru între ei,
dar n'am făcut-o. Și le-am spus de ce! Cu suf-
fletul sunt socialist, dar politica lor n'o aprob.

Fiind vorba despre ovrei, a zis:

» — îi iubesc pe ovrei, dacă merită iubirea. În
afacerea Dreyfuss, îi amintești, am avut și eu
cuvânt. Ovrei sunt oameni intelectuali, cu suflet
artistic și cu un sentimentalism ce adesea îi
mișcă inima. Dar pe jidanii din Ungaria îl
condamn, pentru că în luptele naționale au
întins mâna așa zișilor — prietini ai păcii!

Adevărurile acestea rămân însă numai în
coloanele ziarului »Az Ujság«. Celelalte
ziare nu iau notă. Le este rușine!

Nu ajung însă la nimica ziarele maghiare
cu această politică de struț. Ori cel mult
contribue ca în lipsa cunoașterii unor pă-
reri ca acestea, opinia publică maghiară să
fie mereu în rătăcire.

Emigrările.

Ministerul ungar de interne a publicat,
acum de curând, un raport privitor la emi-
grările din Ungaria.

Cifre nu se poate mai triste. Până în
1907 emigrările au mers adecă tot cres-
când.

Astfel media emigrărilor a fost între anii :
1886—95... 25.000.

În anul 1906 această medie s'a urcat la
178,170 suflete.

Dintre aceștia peste 100.000 au emigrat
prin porturile germane, cu toată truda ce
și-a dat guvernul să-i îndrepteze spre Fiume,
pe unde s'au dus 50.000.

În România au emigrat 8.800 suflete, din-
tre cari 6000 români, 2000 unguri, restul
alte naționalități.

În ce privește vârsta celor emigrați, au
fost în vârstă de

20—29 ani	42.700 inși
30—39 »	30.600 »

Ceilalți sub vârsta de 20 ani și peste 39
ani.

S'au dus, se înțelege, mai mulți munci-
tori, bărbați de sine stătători ori capi de fa-
milie 122.000.

După naționalități, au fost:

unguri	52.000
germani	30.000
slovaci	32.000
români	21.000
croați	16.000
sârbi	10.000

Cei mai mulți s'au dus în America, și
anume:

unguri	48.000
slovaci	32.000
germani	26.000
sârbi și croați	23.500
români	14.000

Curentul de emigrare mai mare este în
Croația. Relativ de acolo au emigrat mai
mulți.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

MAREA.

— Novela dobrogeană. —

Soarele nici nu răsărea încă, și bătrânul Du-
mitru întindea deja vântreiele bărcii. Iar când
soarele arzător al Dobrogei se toase eră sus, pe
bolta cerului, bătrânul pescar eră culcat pe banca
bărcii, așteptă cu fața la soare și cu ochii închiși
momentul, când să scoată mrejele grele de pești.
Coasta bătută de valuri dispărea în zare, barca
alungată de un vânt de miazăzi alunecă ușor
de-asupra undelor verzi și se apropiă tot mai
mult de o insulă, orfană, uitată în mijlocul ape-
lor furtunoase ale Mării-negre: insula Șerpilor.
Sălbatică și nelocuită ea i adăpostul pescarilor,
cari rătăcesc prea departe în largul mării. Iar
bătrânul Dumitru eră din acei, cărora le plăcea
să se întorcă acasă totdeauna cu barca plină
de pești.

Și nu venea singur. Iși aducea și băiatul, sin-
gurul său băiat, pe Marin. Iar Marin nu venea
degeaba căci, isteț cum eră, ajută mult bătrânul.
Tatăl său îl învățase de mic să țină cârma,
să descurce funiile încâlcite ale pânzelor galbene
de arșița soarelui și ploile toamnei... Mergeau
amândoi la insulă, adăpostul lor favorit. Aci dor-
meau în coliba ce și-au făcut-o, iar a doua zi
dimineața se întorceau acasă. Dumitru eră mân-
dru că avea un băiat atât de chipeș, iar Marin
își iubea pe tatăl poate tot atât de mult ca
— marea.

— Iinco, iinco, iar te-am văzut cu lipsitul
acela de pescar! Nu vezi că Marin nu-l de-
tine?!... e un mojit și un nemernic... De ar fi al
naibii! Când vă văd mergând de alungul țarmu-
lui, îmi vine să-l blastăm mereu. Dar și tu ești
afurisit! Lasă-l și ascultă-mă, căci singură-ți faci
năcaz... Dacă nu, îi vai de tine. Așa s'o știi!

Și curgeau vorbele de ceartă, căci tatăl Iincoi,
cel mai bogat om din satul de pescari, ură din
suflet pe sârmanul Marin. Să dea el fata lui unul
peitor de foame ca băiețandru' ăsta!...

Iinca își ascundea fața în mâneca ei și nu
zicea nimic... Dar des de dimineață, când Marin
se întorcea dela insulă fiământ și obosit, ea-l
facea să uite că n'a mâncat și că de abia-l mai
țin picioarele. Iar ea uită de ceartă... Se pier-
deau amândoi, mână în mână, în zarea argintie
a dimineții. Mergeau pe malul mării, încet, a
lene, parc'ar fi voit să nu mai ajungă la țintă,
și nici să se mai rentoarcă... Și de i-ai fi văzut,
așa înalți amândoi și atât de frumoși, scăldați în
razele soarelui strălucitor de dimineață, le-ai fi
dorit numai bine, — cum le doream și eu.

Aveam obiceiul să merg dimineața la țarm. Îi
vedeam zilnic și privind în tainele naturii, înțele-
legeam, de ce erau amândoi, plimbându se așa,
pierduți în fericire. Doar însumi eram ca în vis,
când vedeam marea și soarele dimineața. Răsăritul
soarelui eră în diminețile acelea de vară atât de
frumos, încât nu-mi puteam lua ochii dela craiul
zilei. Marea e atunci vitoare, veselă și prietenă ca
o copilă; valurile sunt străvezii și spuma strălu-
citoare, ca mici diamante aruncate deasupra un-
delor în lumina zilei. Aerul e atât de limpede și
străveziu, încât și-s'ar părea că soarele e numai

ici: să-l prinzi cu mâna... Și mai presus de toate
te vrăjește armonia dulce-dulce a naturii: e ceva
sfânt, pe care-l simți poate și fără să-ți dai seama
de el... Așteptam totdeauna ulmit, până când soa-
rele iese din valuri, curat și frumos, par'că ar fi
ieșit dintr'o baie cu apă de argint. După răsări-
tul soarelui privirea mi o absorbea marea. Și
îmi plăcea să mă uit mereu și atât de intensiv la
ea, încât ar fi părut că vreau să-i număr valu-
rile...

Îmi părea că mi-e o prietină, care nu ar fi în
stare să mi facă vr'un rău. Aveam atâta iubire și
încredere în apa aceasta nesfârșită, că nu-mi pu-
team închipui că ar putea fi și rea, sălbatecă,
fără cruțare. Nu știu: culoarea atât de plăcută
ochilor sau mișcarea vioaie, cocheta și răsfățată
a undelor înfrumșețate cu dantela albă a spumei
îmi inspira o dragoste nesfârșită. Îmi venea să
îmbrățișez pe oricine mi-ar fi venit în cale, dar
mai presus de toate — marea.

Iar Marin o iubea și mai mult.

Mai frumoasă, de o mie de ori mai frumoasă,
decât am putut să spun, eră marea într'o dimi-
neață de Iulie. Marin se reîntoarsese tocmai cu
bătrânul Dumitru dela insulă, obosit dar dornic
de a vedea pe Iinca. Cu pașii repezi, grăbit să
nu piardă cumva întâlnirea, alergă la limba de
pământ, în bătaia valurilor, unde îl așteptă Iinca.
Când i-am văzut mergând, așa bun și frumos,
așa nevinovați, a trebuit să mă stăpânesc ca să
nu fug în urma lor și să-l sărut ca pe copilul mei.
M'am uitat în urma lor până au dispărut departe,
după un morman lung de nisip. Apoi m'am întor-
sors la lucru; și fără să observ m'am pomenit

Din România.

Monopolul cârciumelor. Proiectul de lege asupra monopolului cârciumelor a fost definitiv alcătuit.

Iată modificările ce au fost introduse:

Dreptul de a vinde beuturi spirtoase în amănunt și de a ține cârciumi în comunele rurale a fost rezervat exclusiv autorității comunale.

Prin beuturi spirtoase se înțeleg toate beuturile care au alcool, vin, rachiu, țuică, bere, coniac, rom și toate licherurile.

Ori cine, afară de cârciumele comunale va debita în amănunt beuturi spirtoase, fie sub formă de vânzare, sau sub formă de dar, va fi pedepsit cu o amendă cât de 50 de ori valoarea beuturii vândute sau dăruite. În caz de recidivă amenda va fi îndoită și întreită și se va adăuga și închisoarea dela 1 la 3 luni.

Consiliul comunal hotărăște crearea sau suprimarea cârciumelor.

Va fi o cârciumă pentru 150 de șefi de familie. În cătunele unde sunt familii mai puține de 150 și cel puțin 50, se va putea deschide o cârciumă, în caz când cătunul e la o depărtare mai mare de 5 km. de un alt cătun unde e o cârciumă.

Se pot înființa cârciumi și în cătune mai apropiate de 5 km. cu condiția ca să nu vândă decât vin și bere.

Cârciumele care vând numai vin și bere, vor fi închise dacă se va constata ca au mai vândut și alte beuturi.

Constatarea vor putea fi prefăcute de autoritatea comunală, de prefect, de inspector comunal sau de ori ce inspector administrativ, agricol, financiar sau de medicul plăși respective.

Se mai pot deasemenea deschide cârciume pe drumurile umblate, pentru necesitățile călătorilor, la o depărtare mai mare de 3 km. de alte cârciumi.

Ori ce cârciumă, de ori ce fel, trebuie să aibă în totdeauna vin.

Exploatarea cârciumelor comunale va fi arendată la licitație publică.

Primul termen de arendare va fi de trei ani cu începere dela 1 Aprilie 1908; termenele următoare vor fi de cinci ani.

Consiliul comunal, după ce va fi fixa numărul și locul de stabilire al cârciumelor, conform normelor indicate la art. 7 din prezenta lege, va decide cari sunt în comună cârciumarii cari întru-nesc condițiunile prevăzute la capitolul IV. Numai acești cârciumarii pot lua parte la licitații pentru arendarea cârciumelor.

Vor fi de asemenea admise la licitații asociațiile special constituite pentru arendarea cârciu-

melor și cari vor prezenta drept cârciumar o persoană întrunind condițiunile indicate la capitolul IV.

În cazul când nu ar fi pentru fiecare cârciumă cel puțin doi concurenți întrunind aceste condițiuni, vor fi admiși la licitație și alți cârciumarii, domiciliați în comune vecine, și întrunind aceleași condițiuni. În lipsa unor asemenea concurenți vor fi admiși alți locuitori din comuna unde se găsește cârciuma, sau stabiliți în vecinătate, dacă întrunesc condițiunile arătate la capitolul IV.

Supravegherea cârciumelor se va face, cu același titlu, de autoritatea comunală și de următorii funcționari publici: prefectul, inspectorul financiar, inspectorul comunal, medicul plăsei.

Autoritatea comunală, reprezentată prin primar sau loc ținătorul său, precum și toți funcționarii publici mai sus citați, sunt datori să constate contravențiunile săvârșite de cârciumarii sau de consumatorii de băuturi spirtoase, și au dreptul să aplice pedepsele ce cad în competența lor, sau să ceară judecătorului de ocol să aplice pedepsele cari trec peste atribuțiile lor.

Prefectul și inspectorii administrativ, financiar, agricol și vamal, și medicul de plasă, sunt datori să controleze pe primari și să ceară pedepsirea lor pentru abaterile săvârșite prin neglijență.

— Cârciumarul trebuie să fie cetățean român, să aibă vârsta de 25 ani cel puțin și să fie însurat.

Dânsul trebuie să se bucure de o bună conduită, să fie fără viciuri și să nu fi suferit o pedepsă penală.

Toți servitorii cârciumei sau ai cârciumarului trebuie să fie români.

Numărul cârciumilor care se găsesc în momentul promulgării prezentei legi, fie în comunele urbane, fie, în raionul de un kilometru de barierele acestor comune, nu va putea fi sporit în nici un caz. Nu se va mai permite deschiderea nici unui nou debit de spirtoase.

— Pe măsură ce debitele existente vor fi închise, fel prin încetarea de bună voie a comerțului, prin încetarea plăților sau prin închiderea stabilimentului prin aplicarea dispozițiilor legii de licență, debitul închis nu va mai putea fi deschis.

Se va proceda în acest mod până când va rămâne în fiecare comună urbană un debit la cel mult 100 capi de familie.

— Consiliile comunelor vor hotări, în cursul lunii Februarie 1908, ce cârciumi vor să lase deschise în calitate de cârciumi comunale, ce cârciumi vor putea să vândă toate beuturile spirtoase și ce cârciumi vor putea să vândă numai vin și bere, conformându-se strict articolelor 7 și 8 din prezenta lege.

— Cârciumile comunale, conform noiei legi, vor trebui să înceapă a funcționa dela 1 Aprilie 1908.

— Toate cârciumile cari există la promulgarea prezentei legi în comunele rurale, cari nu vor fi fost transformate în cârciumi comunale, trebuie să lichideze beuturile de cari dispun până la 1 Iulie 1908.

— Cârciumile suprimate cari vând și articole de coloniale, fierărie, etc. vor putea să continue comerțul lor pentru toate celelalte articole, afară de băuturile alcoolice.

Celelalte dispozițiuni ale proiectului sunt conforme cu acele din anteproiectul ce a fost prezentat comisiei parlamentare.

Comisia senatului la Palat. M. Sa Regele restabilindu-se pe deplin, a primit în audiență cu ceremonialul obișnuit, comisiunea senatului care i-a adus răspunsul la mesaj.

Solemnitatea s'a făcut în sala tronului. Regele avea alături pe principele Ferdinand și pe d-nii miniștrii Sturdza, Haret, Costinescu, Anton Carp și Stelian.

D. P. S. Aurelian, președintele senatului, fiind indispus, s'a delegat pe cel mai în vârstă dintre vice-prezidenți și anume pe dl Costescu-Comăneanu, să cetească răspunsul.

Dar s'a întâmplat un incident cam penibil. D'abia cetise prima frază și deodată dl Costescu-Comăneanu se simți rău și trecu repede dlui A. Constantinescu, noul vice-președinte, ceteștea răspunsul.

DL Costescu-Comăneanu a avut o ușoară amețală care i-a dispărut însă imediat.

Regele a răspuns apoi mulțumind pentru devotamentul arătat coroanei și pentru interesul depus spre a se face legile menite să schimbe situația actuală a țării.

După aceea suveranul a vorbit cu fiecare dintre membrii comisiei senatului.

Solemnitatea s'a terminat la orele 12 și jumăt. când comisiunea senatului a fost condusă cu escorta de jandarmi călări până la localul respectiv.

Fabrică de bombe în București.

Sub acest titlu »Vitorul« din București scrie:

Acum 6 luni, poliția generală a statului, a fost incunoștințată de către autoritățile comunale din com. Lipia-Bojdani (Ilfov), că în casa unui țaran anume Nicolae Noghi, de origină ungar, s'ar fabrica bombe de dinamită. Ceva mai mult, că s'ar fi făcut și o experiență cu o atare bombă, pe

deodată, că o lacrimă mare îmi cade pe surtuc. Nu știam: de bucurie ori de durere?...

— Și să fie așa cum zice tatăl-tău, Ilinco?... Dă-ți seama, gândește-te bine, că dacă tu te duci, cum vrea el, eu întind vântrelele și merg la insulă. Apoi zău, nu te-oi mai vede; și nici tu n'o să mai auzi de mine!... Rămâi, rămâi, mai bine! Nu vezi: și marea noastră îți zice doar să stai... Zău, nu mai ești Ilinca dacă poți încă crede că voi putea fi fără tine! Rămâi, Ilinco, rămâi!...

Gânditoare și distrată ea părea că d'abia îl aude.

— Nu fi supărat, Marine, și nu-ți face inimă rea; nu voiu sta mult. Mă întorc cu bine și apoi tot împreună-om fi; tot împreună...

— Și chiar poți tu, Ilinco, să pleci de aici? Atunci ai pierde totul, ce drag ți-a fost în viață. M'ai pierde și pe mine, și marea cea frumoasă. Unde vrei să duci-o așa bine, ca la noi? Mai e undeva o mare atât de blândă, un soare așa lucitor, nisip și pești frumoși, d'argint, ca la noi?... Ș'apoi alt flăcău te va lua la plimbare, în diminețile de vară, pe malul mării!... Te duci și lași totul cu dorul tău, iar tu pleci în sânu-ți cu dorul după noi!

Ilinca nu răspunse. Dragostea i-se luptă cu dorul de a cunoaște o lume nouă. Apoi așintindu-și ochii la mare stătu ca impietrită. Părea a nu mai cugeta la nimic. Vântul ce adia ușor dinspre mare îi ridică părul de pe frunte, bălău și neîmpletit în pleata-i groasă. Cu părul fluturând în vânt, cu privirea rătăcită în zare ea rămase mult timp așa, uitând pe Marin. Marea, care îi eră și ei dragă ca lui, îi țintuiea privirea. De abia

într'un târziu se întoarse, ca deșteptată din somn, spre Marin.

— Lasă Marine, că nu-i nici un năcaz de aceea. Mă întorc eu încurând... Nu știu ce îmi zice par'că să merg, să plec; mă cheamă într'acolo! Mă duc, dar n'ai grijă tu, că nu te uit!

Marin se întoarse pentru întâia oară mâhnit, dela mal. Nu pricepea de fel cum Ilinca e în stare să-l părăsească, să plece în străini... Ce o să poată face acolo, la rudele ei bogate, pe care nici nu le cunoaște, ce bucurie să-i promită oamenii aceia mândri și plicticoși?...

Când Marin veni acasă, bătrânul Dumitru vorbea cu mine, în preajma curții. Văzurăm pe Marin venind dinspre mare, încet, ca un om bolnav. Întră în casă salutând cu jumătate de gură.

Ilinca plecă la rudele ei, iar Marin rămase, tăcut și ursuz, în sat. Nici cuvintele de mângâiere ale tatălui său, atât de mult iubit, nici eu și nici un prieten nu-l mai puteam aduce în fire. Nu mai avea dar și dor la muncă. O lună de zile mergea, lucra ca prin vis. Eră nu-i vorbă supărat pe Ilinca, dar apoi îi ducea dorul cu atât mai mult.

Mergea acum singur pe malul mării. Îl vedeam plimbându-se puțin pe limba de pământ și șezând apoi cu fața spre mare. Acolo putea să stea vreme îndelungată fără să i-se urască. Sta pironit așa, iar când se întorcea în sat, părea și mai îndurerat. Marea îi lua din jale, valurile ei neobosite îi mai alungiau gândurile, îl distrau; iar dacă nu o mai vede, îl cuprindea iar durerea. Când se întorcea acasă mă prefăceam că vin din sat și ne întâlneam. Îmi răspundea scurt și straniu

la întrebări. Iar dacă începeam să-i vorbesc despre Ilinca, nu eră chip să scot din el un cuvânt.

Veni toamna. Valurile mării nu mai erau atât de blânde, ca în primăvara iubirii lui Marin. Marea se întunecă ades, norii plumburii se reoglindeau în ea ca un vâl mare, întunecat. Nici soarele nu mai strălucea atât de tare; și tot mai leneș devenea: în fiecare zi se trezea mai târziu și se culcă mai curând. De multe ori valurile cu spuma lungă și albă ca zăpada treceau furioase, în vâjâit asurzitor, peste limba de pământ, locul de întâlnire al Ilincei și alui Marin.

Și când se lăsa negura deasă, nu se mai vedea orizontul, a cărui privire îmbătase atâtea ori pe Marin; nici chiar din marea sălbatică nu se mai zărea decât spuma albă, ce stropia în văzduh, și valurile, cari erau de tot aproape de mal. Mai departe nu se vede decât negură — negură ca în sufletul lui Marin.

Eră la sfârșitul lui Octombrie. Marea eră de tot liniștită și negura se risipise; de pe cerul senin soarele își trimetea razele-i de adio. Avea încă puterea de a trimite pe pământ un rest de căldură, atât cât să se simtă că adineaori eră aici viață, căldură și lumină... Adia un vânt ușor. Nici un nor în zare. Marea eră tot atât de frumoasă ca în Iulie; numai albastrul ei ca și al cerului, eră puțin mai deschis.

Marin senin în suflet fiindcă marea eră atât de prietinoasă și cerul și el senin, mai dornic de viață, se gândi să plece pe mare. Marea îl chema par'că. Dumitru nu voia să-l lase.

— De ce să nu plec, tată? Marea se vede că va fi azi liniștită. Mă pot duce, căci vântul

Rostul acestei fabrici după informațiile luate și pe cari nu le-am putut controla, ar fi un complot contra Statului. Măne se va stabili adevărul.

Expozeul lui Aerenthal.

— Delegația ungară contra României. —

În ședința de ieri a delegațiilor austro-ungare ministrul comun de externe baron Aerenthal a ținut un lung expozeu asupra politicii externe a monarhiei.

Expozeul a făcut mare senzație și organul de căpetenie al coaliției, »Budapesti Hirlop«, grăbește să felicite pe ministru, constatând despre vorbirea lui că are culor și caracter. (Până acum presa coaliției nu-l prea agrea pe Aerenthal!)

Ministrul comun de externe începe expozeul său spunând că de un an încoace nu s'a întâmplat în Europa ori alurea nimic ce să fi provocat o schimbare defavorabilă în situația monarhiei austro-ungare. Situația e aproape aceeași. Acele curente contradictorii cari s'au simțit în sistemul de stat al Europei n'au încetat, dar s'au mai ameliorat. Stăruințele pentru un progres pașnic se pot observa pretutindeni. E vorba chiar de sporirea acelor garanții, cari să asigure pașnica dezvoltare a popoarelor.

Constată mai multe înțelegeri pașnice. Astfel între Japonia și Rusia, înțelegerea ruso-engleză în afacerile Asiei centrale și între Franța, Anglia și Spania în ce privește basenul apusean al mării mediterane și țărmurii Africii de nord de pe oceanul Atlantic.

Constată deasemenea cu bucurie politica de apropiere dintre Germania și Anglia, arătând primirea splendidă ce i-s'a făcut împăratului Wilhelm II în Anglia.

Spune că stăruințele de a se face o înțelegere tot mai complectă și mai intimă cu Italia, au dus la un bun rezultat.

Tot așa, înțelegerea cu Rusia s'a dovedit în anul trecut, mai ales în ce privește reformele din Balcani, de foarte mare preț.

Vorbește pe larg despre politica Turciei, asigurând că marile puteri nu urmăresc lichidarea părților europene ale Turciei, ci e vorba numai de a pune capăt uneltirilor criminale ale bandelor și a se asigura o administrație și justiție cinstită în Turcia. Pentru asta trebuie însă ca și imperiul otoman să dea tot concursul puterilor mandatate, ceea ce este în interesul imperiului, care are mulți conaționali în Balcani.

atât de frumoasă!... Uite bine, bine la ea, măsoară-o cu ochii și spune: nu e divină?!...

Pe malul ei llinca, reîntoarsă acasă, se plimbă acum singură. Câte odată își ațintește ochii în zare, privind îndelung spre mare, — și lacrimi scipesc în ochii ei senini. E palidă și tristă; în ochii ei așteaptă... Par'că așteaptă să vadă, ieșind din valuri, pe Marin, iubitul ei, pe care i-l-a răpit marea... L-a răpit, deși a iubit marea atât de mult!

Octombrie, 1907.

M. R.

H A Z.

Sumaric.

Într-o gazetă americană din New-York s'a publicat anul trecut, anunțul următor:

»Am onorul a împărtăși amicilor și cunoscuților știrea, că iubita mea soție a repauzat, în clipita, în care a dat naștere unui copil drăguț și grăsun, pentru care am trebuință de o doică, care să-i fie mamă, până ce voiu fi aflând o nouă soție, tină și frumoasă, cu 20.000 dolari avere în număr și având să-mi dea ajutor în băcănă mea, pe care intenționez a o vinde până a nu mă fi mutat în noua mea casă nr. 177 în strada 12 unde sunt de închiriat câteva locuințe admirabile și totuși ieftine.«

Dela Atena, Sofia și Belgrad s'au primit asigurări formale în ce privește politica de reprobare a comitajilor.

Despre politica față de România, a zis:

»În ce privește România, relațiile prietenești ce avem de ani mulți cu acest stat, nu s'au schimbat deloc. La București, ca și până acum, așa și în viitor, chemarea de căpetenie a politicii române se consideră rezolvarea problemelor interne ale țării. Pentru păzirea intereselor sale, România în chestii de politică externă consideră cu drept cuvânt folositoare alipirea sa la stăruințele conservatoare aleputerilor.«

Vorbește apoi despre convenția dela Algeiras și despre politica economică în Balcani. În șirul dezvoltării acestei politici, zice că Austro-Ungaria nu urmărește idei de expansiune, nu vrea să facă în Balcani cuceriri teritoriale.

După Aerenthal a vorbit raportorul subcomisiei ungare, Toroczky. El a zis:

»România n'a servit prin nimica să fie lăudată și desmerdată, cum a făcut-o dl ministru de externe. E lucru îndeobște cunoscut, că regele României, atât în București cât și la Sinala primește în audiență români faimoși ca agitatori în Ungaria și se sfătuște mult cu el.

»Miniștri români vin și ei des prin Ungaria și aici din întâmplare se întâlnesc tot cu oameni cari stau în fruntea agitațiilor naționaliste și ale căror sentimente iredentiste sunt bine cunoscute.

»Este, d'asemeni, foarte ofenzator, că în școlile din România se folosesc cărți și hărți (mape) în cari o parte din Ungaria este arătată ca teritor român, ca provincie română, care numai provizor aparține Ungariei.

»Iredentismul italian nici pe departe nu se poate compara cu cel român, pentru că deși în Italia în o parte a poporului e mare sentimentul iredentist și se folosește orice prilej de a demonstra contra Austriei, guvernul italian însă niciodată nu s'a identificat cu aceste mișcări, ba încă întotdeauna a protestat în chipul cel mai leal. Conducătorii politicii române au o atitudine tocmai contrară, atitudine care nu se mai poate tolera și tocmai de aceea delegațiile trebuie să atragă atenția ministrului de externe.«

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Comlăuș.

Dl *Pantelimon Ardelean* ne trimite un lung răspuns la articolul dlui Virgil Mihulin, care însă nu se mărginește la o apărare numai ci face o polemică puțin interesantă de caracter personal cu dl Mihulin, plină cu dedesubturi, pe cari numai dânsul și dl Mihulin poate le-ar înțelege. Așa fiind natural nu-i putem da loc, constatăm însă noi, că d-sa desvinovățește învinuirile dlui Mihulin și spune că n'a sfătuit poporul din Comlăuș să aducă cunoscuta sa hotărâre împotriva școalelor. El a arătat numai că poporul a adus hotărârea aceasta desigur pentru că e greu împovărat și sărac, nu s'a gândit să-l lscuze, pentru că și el, regretă hotărârea din Comlăuș.

Aceasta este apărarea sa în merit, căreia îi dăm loc, închizând deodată discuția.

Sperăm însă că vor căuta cu toții să repare cinstea lor și a satului.

Din străinătate.

Conjurație revoluționară în Portugalia. În zilele din urmă s'a descoperit o conjurație în contra familiei regale și a prim-ministrului loao Franco din Portugalia. Poliția a aflat că mai mulți radicali și republicani, cari dispun de bombe și arma au pregătit populațiunea la o mișcare revoluționară pe ziua de 30 Ian. Doi redactori ai ziarului »O Mundo« au fost arestați, bănuți fiind ca conducătorii conjurației. Scopul conjura-

torilor a fost ca pe ministrul președinte Franco să-l omoare iar pe ceilalți să-i țină prinși. Locuința ministrului-președinte e păzită de miliție. S'a constatat că spiritul revoluționar a străbătut și în armată. Cazarma întâului regiment de artilerie este păzit de garda orașului, asemenea au fost desarmate 2 regimente de infanterie, pentru că s'a știricit că soldații vreau să pună mâna pe regele.

Au fost arestați până acum 300 de republican.

Immormântarea învăț. Vasile Nicolescu.

Vrednicul învățator *Vasile Nicolescu*, a fost așezat la odihnă Vineri după-amezi în Lugoj. Prohodul a fost săvârșit prin protopopul dr. *G. Popovici* cu asistența preoților Iosif Tempea, Nicolae Birescu, Dim. Soceneanțu și a diaconului M. Gașpar, iar răspunsurile rituale le-a executat Reuniunea sub conducerea dlui Vidu.

Rev. domn protopop dr. *G. Popovici* a ținut o cuvântare funebrală descriind în cuvinte calde aceasta viață vrednică: învățatorul Vasile Nicolescu a fost primul comisar școlar, întemeietorul și primul prezident — mai târziu membru onorar — al Reuniunii învățătorilor dela școalele profesionale române din dieceza Caransebeșului, fondator și membru în direcțiunea institutului de credit »Lugojana«, unul dintre fondatorii Casinei române din Lugoj etc.

A înduioșat apoi asistența, deputatul național *Coriolan Brediceanu*, care a ținut ca fost elev al bătrânului dascăl, să-i aducă și la groapă primulul recunoștinței.

La mormânt au vorbit învățătorii *Georgiu Joandrea* și *Alexandru Onae*, cel dintâiu în numele corpului învățătoresc, al doilea în numele Reuniunii învățătorilor din dieceza Caransebeșului.

Dăm după »Drapelul« biografia regretatului învățator.

Decedatul Vasile Nicolescu s'a născut la 30 Ianuarie 1833 în Sănmiclăușul-mare, unde tatăl său era învățator. Studiile elementare le-a învățat în școala tatălui său, cele secundare în Timișoara, continuându-le în Macău, unde la 1848 a absolvat cl. VII gimnazială cu succes eminent.

Tinăr talentat, înăvuit cu cunoștințe frumoase, dânsul n'a răvnit după mărire, ci cedând dorinței tatălui său s'a dedicat carierei de învățator, înscriindu-se în pedagogia din Arad, pe care a absolvat-o în anul 1850 asemenea cu succes eminent.

De aci a fost chemat ca învățator la școala capitală ort. rom. din Lugoj, unde 45 de ani a muncit cu cel mai mare zel și abnegațiune, câștigându-și merite neperitoare atât pe terenul bisericesc, școlar și social, cât și pe cel economic și industrial.

Și dacă e adevărată zicala: »Nu i român ca bănașanul, bănașan ca lugojanul«, acest adevăr în mare parte este a se mulțăm decedatului.

Faptele lui sunt foarte multe și mărețe. Dintre aceste însă cel mai mareț este realizarea ideii fericite episcop Ioan Popasu de a vedea pe toți învățătorii români închiegați într'un mănunchiu, într'o Reuniune. Imediat după comunicarea acestei idei dânsul a început a munci din toate puterile pentru intruparea ei, pregătind și un proiect de statute, care proiect în adunarea din primăvara anului 1869 ținută în Lugoj sub prezidiul său a fost votat și primit, apoi înaintat înaltului ministeriu spre aprobare, ceea ce a și urmat în 17 Iulie a aceluiaș an.

În semn de recunoștință Reuniunea după ce s'a constituit definitiv l-a ales de prezident al ei, în care calitate a muncit cu tot devotamentul pentru întărirea și înălțarea ei.

Și acum, când pământul și-a luat partea sa, când între noi a rămas numai amintirea lui, cuvine-se să înălțăm o rugăciune ferbinte către Dumnezeu pentru odihna sufletului aceluia, care viața sa întreagă a închinat-o neamului său. În veci pomenirea lui!

NOUȚĂȚI.

ARAD, 28 Ianuarie n. 1908.

— »Lupta« și broșura Argus. Deși în numărul trecut, în care și permise insolvența să ne dăscălească pentru că n'am lăudat broșura dlui Babeș făgăduindu-se că va veni cu un articol separat, în numărul de azi organul autorizat declară că încheie discuția pentru că »în situația actuală trebuie să ocolim tot ce poate produce ceartă și neînțelegere«.

Dacă organul autorizat era convins că trebuie să ocolim cearta și neînțelegerea, trebuia nu să încheie discuția ci să nu o înceapă, pentru că nu și închipuia că o să lăsam perversitatea sa fără nici un răspuns. La faptul că deputații din Arad s'au declarat indignați de entrefiletul »Luptei« calificându-l chiar de nemernicie, »Lupta« se mângăie că multe se scriu în foile noastre ce nu aprobă deputații și n-au aprobat ei de multe ori nici ceea ce scria »Tribuna«. Aceasta se poate, decât »Lupta« uită un lucru: »Tribuna« nici odată nu s'a girat de ziarul deputaților, de ziar autorizat și îi dădea prin urmare mâna să scrie și ce nu le plăcea deputaților, dar despre »Lupta« lumea așa știa că este foaia deputaților, cari destul de rău fac că lasă să și facă unii și alții trebșoarele în numele lor. Ne asigură apoi confrății că atâta înrîurintă are d-nul Birăuț asupra redactării »Luptei« câtă are dl Bocu la »Budapesti Hirlap«. Numai atâta? Onorabililor, să vă punem la dispoziție scrisorile prin cari ne arătați, că d-nul Vlad a spus neadevăruri când s'a declarat proprietar al foii, pentru că adevăratul proprietar este Birăuț? Arătați și d-voastră câtă influință are dl Bocu la »Budapesti Hirlap« ca să vedem dacă spuneți și în punctul acesta un adevăr.

Vă somăm la aceasta!

— In afacerea dela Orăștie se știe, am publicat o corespondență și un articol. Printr'o greșală de condei, s'a zis între altele că a fost înlăturat comitetul în capul căruia era dr. Ioan Mișu. Adevărul e că s'a înlăturat comitetul care s'a ales după ce s'a retras dr. I. Mișu dela conducere.

În »Lupta« de azi este o corespondență, care are aierul să apere cele petrecute, spunând că nu dr. Mișu a fost înlăturat, ci alți domni cari de prezent sunt grupați în jurul »Ardeleni«.

Și spol urmează: »Nu-i vorbă, e de regretat că oameni ca apotecarul Nicolae Vlad au fost delăturați, și termină spunând că »nu trebuie atrasă atenția lumii asupra lucrurilor slabe, ce mai ales față de inteligența din Orăștie incontestabil se pot constata«.

Noi am fost solicitați să înregistrăm și lucrurile slabe și peste tot: nu acceptăm politica de ștruț!

— Krivány a fost prins. De ieri Krivány este în temniță. A fost prins la Ghioroc, pe motor, unde l-a recunoscut șeful de stație. La piept și în picior are rani: a voit să se sinucidă cu revolverul. Nevastă-sa l-a denunțat că a falsificat cambii pe numele ei și că o chemase pe Tâmpa dela Brașov, unde probabil ar fi vrut s-o omoare.

— Condamnările din Rusia. În privința condamnărilor politice din Rusia, în anul 1907 au fost atâtea, încât se pot compara cel mult cu cele din Ungaria.

Pentru afaceri (crime) politice au fost osândiți la moarte 1692 inși; 344 dintre ei au scăpat însă cu muncă silnică pe viață. Alți 444 au fost osândiți la muncă silnică pe viață, iar în Siberia au fost deportați 413.

Au fost, peste tot, osândiți 8517 inși, la 26.385 ani temniță grea și exil în Siberia.

Procurorii maghiari trebuie să citească cu predicție aceste cifre.

— Tschigorin, marele măiestru de șah, după cum se telegrafiază din Petersburg, a murit acolo în vârstă de 58 ani. Era meșter mare în șah deja în vârstă de 25 ani.

— Zeppelin, vestitul aeronaut, a ținut alaltăieri conferință în Berlin. A spus, între altele despre balonul său că poate sta cu el în aier 4 zile, fără întrerupere și poate face un drum de 4000 kilometri, având 12 persoane în balon. Și se poate urca până la o înălțime de 3000 metri. Va construi acum un balon mare, în care să fie și paturi și va comunica între Stuttgart și Luzerna.

— Incendii îngrozitoare. Telegramme sosite ieri noapte din New York anunță că la Baltimore a fost un incendiu îngrozitor care a distrus cea mare parte a orașului.

Păgubele sunt mai mari decât acelea dela incendiul dela 1904. Ele se cifrează la suma de 350 milioane dolari.

Patru pompieri au perit în flăcări. Comandantul pompierilor a căzut și el victimă, acoperit de dărîmături.

Mai sunt apoi 20 pompieri grav răniți.

Multe părți ale orașului sunt și acum în flăcări.

Din New-York se mai anunță un incendiu mare izbucnit în orașul Portland.

Focul a consumat o mare parte a orașului. Între clădirile distruse este și aceea a primăriei care a costat peste 5.000.000 dolari. Au fost distruse acte și matricule referitoare la câteva decenii.

— Holera. Din Constantinopol se telegrafiază că în locurile sfinte ale Islamului holera se lățește tot mai tare. Așa în Hedsas numărul morților se urcă pe zi la 200. Peregrinii sunt siliți să părăsească locurile sfinte.

— O crimă veche. Înainte de asta cu 36 de ani, făptuitori necunoscuți, au omorât pe un moșneag din Toulon și i-au furat 80.000 franci. Criminalii și-au pierdut urma și poliția din Franța abia acum a dat de doi din ei într'o comună din nordul Italiei, unde trăiesc în tihnă, fiind bogăți în urma jafului. Deși fapta aceasta criminală s'a prescris totuși poliția din Franța a pornit cercetare în contra lor. Al treilea dintre ei a murit decurând. Se pare că acesta i-a descoperit pe ceilalți.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tónay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană. Săpun »Aranka« 70 fileri, apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunește părul să folosească regeneratorul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic Mintschek Géza. Kecskemét.

Mulțumită publică și aviz.*)

Frați iubitori de lumina neamului nostru aproape de pretutindeni, unde viază români, zi de zi folosesc momentele mai însemnate în viața lor, precum: *nașteri, botezuri, cununii, înmormântări, producții, concerte, festivități sociale, conveniri, revederi după timpuri mai îndelungate, felicitări de Anul-nou* și altele din viața lor ori ale iubiților lor pentru a le eterniza închinându-și obolul pe altarul neamului nostru, pentru sporirea fondului gimnaziului public român din Brad.

Toți doresc a-i ajuta, ca să ajungă cât mai curând în stare de-a putea corespunde trebuințelor, lipselor arzătoare de a da tine-

*) Ziarele noastre, cari poartă dragoste față de înălțarea institutului nostru la nivoul de mult dorit sunt rugate să binevoiască a publica acest aviz!

rimei doritoare de lumină care aleargă din toate părțile și primesc întreagă cultură medie.

O dorință aceasta decât care nici nu poate fi alta mai frumoasă și mai măreață.

Deoarece în săptămânile din urmă n'a putut publica toate dăruirile intrate spre acest scop, când exprim mulțumită profundă tuturor inimelor bune, cari au contribuit parale, cărți ori alte dăruiri, rog totodată pe toți frații, cari s'au adresat cu încredere fie către mine, fie către direcțiunea ori episcopatia gimnazială, să fie liniștiți, că jertvor lor a ajuns la ținta dorită și se va da samă despre ea și în public rând pe rând. Întru cât cineva ar avea orice nedumerire în ceastă privință, să se adreseze către subscrisul, responsabil pentru orice dăruire în cursă și trimisă pentru înălțarea gimnaziului public român din Brad la nivoul mult dorit.

Brad, 1/14 Ianuarie 1908.

Dr. Pavel Oprea,
director și episcop gimnazial.

Economis.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 27 Ian. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	24.60—24.62
Secară pe Apr.	21.——21.02
Ovăș pe Apr.	16.22—16.24
Cucuruz pe Mai 1908	13.80—13.82

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	24.50—24.52
Secară pe Apr.	20.56—20.58
Ovăș pe Apr.	16.16—16.18
Cucuruz pe Mai 1908	13.32—13.34

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
pe Tisa — — — —	23 K. 60—25 K. 30 fil.
Din comitatul Albel —	23 » 90—23 » 80 »
De Pesta — — — —	23 » 30—25 » — »
Bănățenesc — — — —	23 » 80—24 » 70 »
De Bacica — — — —	24 » ——24 » 85 »
Săcară — — — —	21 » 10—21 » 20 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 20—15 » 40 »
» de cvalitatea II —	15 » 30—15 » 50 »
Ovăș » » I —	15 » 90—16 » 20 »
» » » II —	16 » ——16 » 30 »
Cucuruz vechiu	— » —— » — »
» nou	13 » 60—13 » 80 »

Poșta Redacției.

P. Colariu, Oravița. Administrația trimite d'aici regulat. Am reclamat la poștă, să aflăm cauza. Sa'utări!

Tr. O. în Vârșeș. Se va face, cu plăcere, în numărul poporal.

I. V. Ioanovici, temniță, Cluj. De aici merge regulat.

Domnului I. B. În manuscrisul »Din greșelile noastre« ai omis ceea ce era mai important: numele comunel brave din Alba-inferioară, unde poporul l-a certat atât de aspru pe preot pentru că a delăturat de pe școală inscripția românească. Te rog scrie-ne cum s'a petrecut faptul, căci aceasta ne interesează; restul poate chiar rămâne.

N. B. Deocamdată ne sunt destul cei pe cari îi avem.

Poșta Administrației.

Mihail Costescu, Ieșelnița. Am aflat greșala. Abonamentul Dv. e plătit până la 1 Aprilie 1908. Zaharie Moga am primit 24 cor. ca abonament pe 1907.

Gavril Hasam am primit 24 cor. ca abonament pe 1907.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

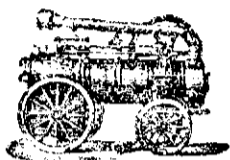
Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabricii de șpirit. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

KASSA.

Se curăță sau se vâpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele decolorate, se vâpșesc într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, brodăriile se curăță frumos și multă îngrijire.

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întâmple prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —

Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate!

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, unelte de călărit, hamuri, puști și țere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După dorință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima IULIU HERZFELD.

Contra boalelor de plumâni

a tusei, răgușelei, laringitei, se recomandă: **pilulele Frankl** (sulfolquaiac pil.) experimentate de medic. — și bolnavul cel mai gingaș le ia cu plăcere.

Prețul unei cutii mare 2 cor. 40 fl.

Se găsesc în farmacia:

Frankl Antal Szeged,
Felsőváros 20.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea apelor gazease, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beaurile a. 1907 nr. 4815. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

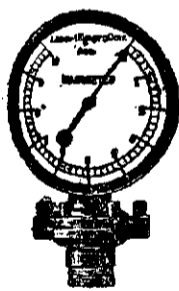
Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirit, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz

și obiecte de luminat.

Mașini de cusut mănuși și blănării.

Șarpitor de troscoțel, economisator de cărbuni.

Repararea instrumentelor de desemn.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în loc sau în provincie o săvârșește prompt.

Cel mai mare magazin de piane în Ardeal

KOLOZSVAR

Sétátér-u. 10. (Casa propr.)

Weiszfeiler Sándor, blănar de lux.

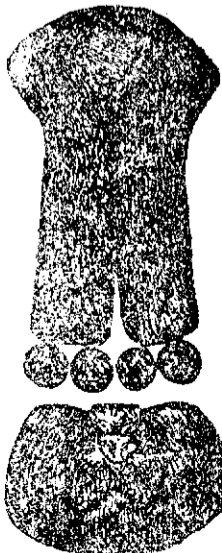
Brassó, str. Kapu nr. 64.

Prăvălie exclusivă de blănuri preparate proprii în mic și mare.

Ține în magazin: Boauri (manșoane, manșete bunzi, saci de picioare, paltoane scurte, căuist de pele și de stofă asortiment bogat.

— Se primesc comande, transformări, și reparaturi. — Comandele din provincie se săvârșesc repede și prompt.

Bunzi de călătorit sau de picioare, ile dau împrumut; blănille cumpărate la mine se curăță gratuit.

Cea mai modernă turnătorie de clopote din
țara noastră

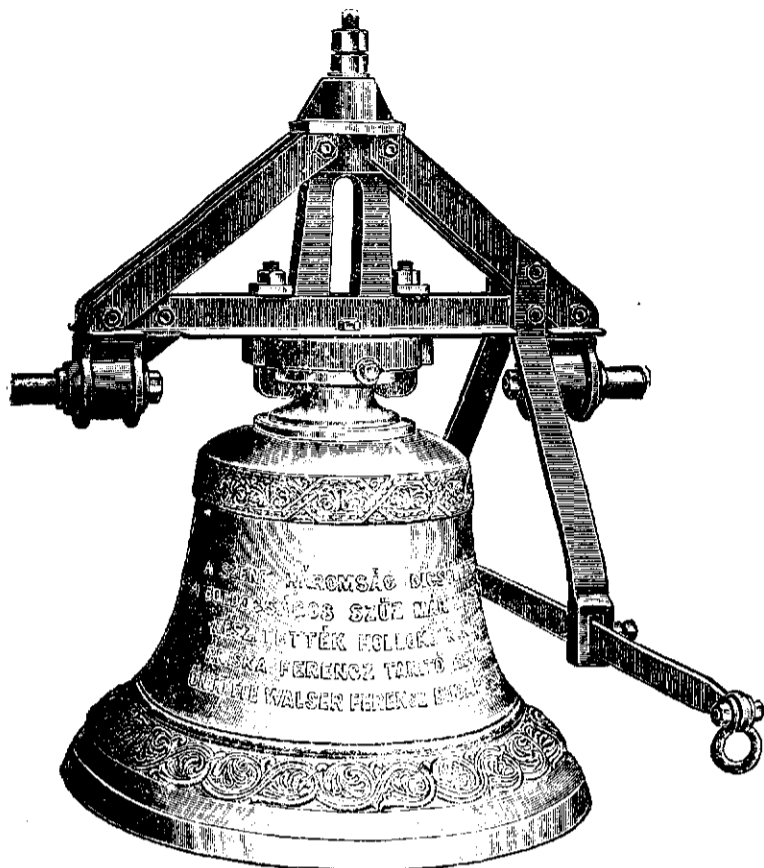
VALSER FERENCZ

Proprietarii firmei: Walser F., Walser János, Győző Gyula.

Fabrică de obiecte pentru stirs focal și pompe, turnătorie de clopote și metale.

BUDAPEST, VI., CSÁNGÓ-UTCZA 6/b.

(Villamos megálló, Váci-ut, aproape de vama veche.)

Se angajează să toarne clopote cu garanție 20 de ani, la turnarea din nou a clopotelor crepate, la transformarea clopotelor vechi, cu corine noi de învârtit din fier, precum și pentru armonia sunetelor de clopote, prin înlocuirea clopotelor cari lipsesc, la facerea

scaunelor de clopot (sgtalagi) din rude de fer și montarea austora la fața locului.

Condițiuni de plată favorabile.

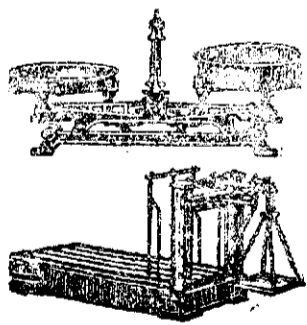
Proiect de budget la dorință gratuit.

Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

lăcătușier

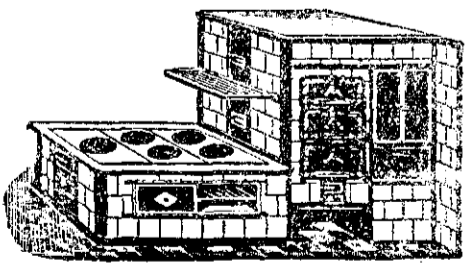
ARAD, Flórán-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătoria sa orice lucru ce stă în atingere cu această branșă, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fier, porți, balcone, coridoare, trepte, grilaje verende, scuturi, tablete în orice formă, sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soluri de renovări.

Indeplinesc orice comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Orice lucru se îndeplinește, sub îngrijirea mea proprie.

Lucru admirabil. — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

Ransburg M.

și Fiul

nețuțatori de struguri
și cultivatori de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert.

în butoaie și sticle.

În sezonul fructelor, asemenea ca doftorie pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.